

Päiväys
24.04.2025

Diaarinumero
429/03.04.04.04.20/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

24.4.2025

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **1.5.2025**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 24.4.2025 nro 505/2025, valitus vesitalousasiassa, asia koskien luonnontilaisen lähteen vaarantamiskiellosta poikkeamista, Sipoo.

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **24.4.2025 – 2.6.2025**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **2.6.2025**.

Datum

24.04.2025

Diarienummer

429/03.04.04.04.20/2024

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt vattenlagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

24.4.2025

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfåendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **1.5.2025**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 24.4.2025 nr 505/2025 om besvär i ett vattenhushållningsärende, som har gällt undantag från förbudet att äventyra de naturliga förhållandena i en källa, Sibbo.

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **24.4.2025 – 2.6.2025** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärsanvisning som finns som bilaga till beslutet. Besvärstidens sista dag är **2.6.2025**.

24.04.2025

Dnro 429/03.04.04.04.20/2024

Asia

Valitus vesitalousasiassa

Valittaja ja hakija

NCC Industry Oy (myöhemmin myös NCC)

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 6.3.2024 nro 51/2024

Aluehallintovirasto on hylännyt NCC Industry Oy:n hakemuksen, jossa on pyydetty oikeutta poiketa lähteiden luonnontilan vaarantamista koskevasta kiellosta.

Hakemuksessa oli pyydetty poikkeusta hankealueella sijaitsevan lähteen luonnontilan vaarantamisen kiellosta. Yhtiö on pyytänyt muistutusten johdosta antamassaan selityksessä lisäksi poikkeusta hankealueella olevan lähteikköalueen (selvityksissä lähteet 1–10) luonnontilan vaarantamisen kiellosta.

Päätöksen perustelut

— —

Lähteiköt-luontotyyppi ja sen uhanalaisuus

Lähteikkö-luontotyyppiin kuuluvat eri ravinteisuustasojen puro-, allikko- ja tihkupintalähteet, lähdepurot ja lähteikkökompleksit. Tihkupinnoissa pohjavesi purkautuu maanpintaan tihkumalla, joten selvää purkautumispaikkaa ei ole havaittavissa. Tihkupintojen kasvillisuus erottuu ympäristöstä.

Lähteiköt on koko Suomessa vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Uhanalaisuusarvioinnissa ei siis ole eroteltu erilaisia lähteikköjä lukuun ottamatta eutrofiset huurreksamallähteiköt, joka on oma luontotyyppinsä. Lähteikköjen uhanalaistumisen ja luonnontilan heikentymisen pääsyyitä Etelä-Suomessa ovat ojitukset, hakkuut, rakentaminen, pohjavesihankkeet ja maa-ainesten otto. Lähteiköt lähiympäristöineen ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä elinympäristöjä.

Lainsäädäntö edellyttää luonnontilaisten ja luonnontilaisen kaltaisten pienvesien suojelua. Lähteiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty vesilain 2 luvun 11 §:ssä. Metsälain 10, 10 a ja 10 b §:n tarkoituksena on taas suojella metsänsuojelussa lähteiden lähiympäristön kasvuolosuhteet ja pienilmasto. Ympäristönsuojelulaki kieltää pohjaveden pilaamisen.

Vesilain 2 luvun 11 §:n mukaan suojeltuja ovat luonnontilaiset vesiluontotyytit, mutta lain esitöissä (HE 277/2009 vp) luonnontilaisuuskäsitteen tulkinta on laajempi ja ulottuu myös luonnontilaisen kaltaisiin kohteisiin tai kohteisiin, joiden ominaispiirteet ovat voineet jossain määrin ihmistoiminnan vuoksi muuttua. Vesilain esitöiden mukaan olennaista on kohteen kyvykyys palautua jälleen luonnontilaiseksi. Edelleen lain esitöissä on mainittu, että jos kyse on vähäisistä olennaisiin ominaispiirteisiin vaikuttamattomista muutoksista, ei luonnontilaa ole pidettävä palautumattomana.

Hakemuksen mukaiset lähteet ja niiden edustavuus

Hakemuksen lähdeselvitysten mukaan Staverkärrin notkelman pohjois- ja eteläpuolen rinteissä pohjavesi muodostuu kallion päällisissä moreenikerrostumissa ja purkautuu maanpinnalle muodostaen osin avovesipintaisia lähteitä ja osin tihkupintoja.

Hakemuksen mukainen pohjoisrinteen lähde on lähdeselvityksen mukaan selkeästi pohjavesiesiintymä. Lähde on luokiteltu luonnontilaiseksi, vaikka luonnontilaisuutta ovat heikentäneet voimakkaat hakkuut, jotka ovat muuttaneet lähteikön pienilmastoa ja todennäköisesti lajistoa. Lähteen vesitalouteen ovat saattaneet vaikuttaa alueella aiemmin tehdyt ojitukset. Lähteen kasvillisuus ei ole tehdyn selvityksen perusteella erityisen edustavaa, sillä kasvillisuuteen kuuluu muutakin kuin luontotyyppille tyypillistä kasvillisuutta.

Selvityksen yhteydessä toimitetun lisäselvityksen mukaan hankealueella eteläpuoleisessa rinteessä (ottovaihe II) on kymmenen lähdekohdetta. Selvityksessä esitettyjen tietojen mukaan kasvillisuus muistuttaa pohjoispuolen rinteiden lähteen kasvillisuutta. Lähteikköalueen luonnontilaisuus on tulkittu voimakkaasti heikentyneeksi avohakkuiden aiheuttaman pienilmaston muutoksen ja maanmuokkauksen myötä. Yhdessä kohteessa (1) on selvityksen mukaan vapaata vettä, mutta muissa kohteissa 2–9 vesi kerääntyi lähinnä metsäkoneiden jättämiin ajouriin. Alueella kuitenkin muodostuu ja purkautuu edelleen pohjavettä. Lisäksi samalla alueella, mutta hankealueen ulkopuolella, on yksi luonnontilainen lähde, johon selvityksen mukaan suunniteltu maa- ja kiviainesten ottotoiminta ei vaikuta.

Lähteikköselvitysten mukaan erityisesti pohjoisen lähteen, mutta myös eteläpuolisen lähteikön luonnontilan on mahdollista palautua joko luonnollisella kehityksellä tai ennallistamistoimin.

Hakemuksen mukaan Sipoossa lähteitä on vähemmän (4,5 lähde/100 km²) kuin Uudellamaalla (11,86/100 km²) tai Suomessa keskimäärin. Hakemuksen mukaan Staverkärrin lähteet sijoittuvat alueelle (Keski- ja Pohjois-Sipoo), jossa suurin osa Sipoon muista lähteistä (31) on.

Hakemuksen mukaiset lähteet eivät selvitysten mukaan ole kasvilajistoltaan erityisen edustavia. Myöskään paikkatietoaanalyysin (rakentaminen, ojat, puuston ikä) tulosten perusteella Linnanpellon lähde (pohjoinen) ei ole erityisen edustava, luonnontilainen tai arvokas verrattuna Sipoon muihin lähdekohteisiin. Lähteen edustavuusselvityksestä tai selityksen liitteenä olevasta lähteiden lisäselvityksestä ei kuitenkaan käy ilmi, millä menetelmillä tai tarkkuudella esimerkiksi lähteiden sammallajistoa on kartoitettu. Sipoon lähteitä ei ole myöskään systemaattisesti kartoitettu, joten alueellisen esiintymäverkoston luonnontilaisuutta tai edustavuutta ei lähdeselvityksen mukaan voida arvioida tarkasti.

Arviointi

Hakemuksen mukaisia lähteitä ei ole arvioitu lähdeselvityksissä Sipoon lähdekohteiden joukossa erityisen arvokkaiksi tai edustaviksi lähinnä metsänkäytön aiheuttamien ympäristömuutosten takia, mutta toisaalta hakemuksessa ei ole esitetty tarkempaa tietoa Sipoon muiden lähteiden luonnontilaisuudesta tai edustavuudesta. Muiden lähteiden ympäristön puuston keskimääräinen ikä (10 vuotta) viittaa siihen, että suurin osa Sipoon lähteistä on voimakkaasti käsiteltyssä talousmetsässä tai muussa vähäpuustoisessa ympäristössä.

Lähdeselvitysten tulokset tukevat vuoden 2018 luontotyyppien uhanalaisuustarkastelun tuloksia. Luonnontilaisia lähteikköjä on arvioitu Etelä-Suomessa olevan enää 1 % ja luonnontilaisen kaltaisia korkeintaan 9 % esiteollisen ajan tilanteesta. Etelä-Suomessa kehitys on edelleen heikkenevä ja luontotyyppin laatua heikentää etenkin ympäröivän maankäytön vaikutus luontotyyppin vesitalouteen.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan hakemuksen mukainen pohjoisempi lähde, etelänpuoleisen rinteiden lähteet ja tihkupinnat sekä hankealueen ulkopuolella oleva luonnontilainen lähde ilmentävät Staverkärrin ympäristön moreenirinteiden lähteisyyttä. Staverkärrin lähteet muistuttavat kasvillisuudeltaan toisiaan. Kyseinen lähteikköalue muodostaa laajan pohjavesivaikutteisen elinympäristön, jota voidaan pitää alueellisesti merkittävänä sen laajuuden ja monipuolisuuden vuoksi, huolimatta metsänhoitotoimenpiteiden aiheuttamista muutoksista.

Lähteiköt ovat jääneet metsänkäyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa tunnistamatta tai huomioimatta, jolloin hakkuut ovat muuttaneet luontotyyppin pienilmastoa ja kasvillisuutta. Raskaat metsäkoneet ovat muuttaneet tihkupintojen veden purkautumispaikat näkyviksi ajourissa eli jo metsätaloustoimet ovat vaarantaneet lähteikköjen luonnontilan vesilain 11 §:n vastaisesti. Kaikkiin lähteiköihin kuitenkin muodostuu ja niissä purkautuu

pohjavettä. Lähteiden luonnontilaisuus voi selvitysten mukaan myös palautua, jos lähteiden vedenmuodostumisalue turvataan ja niiden ympäristön kasvillisuus saa kehittyä luontaisesti. Lähteiden lähiympäristöt ovat metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, joissa on sallittu vain varovaiset hoito- ja käyttötoimenpiteet elinympäristön ominaispiirteiden turvaamiseksi. Metsälain noudattamista valvoo Suomen metsäkeskus.

Lupa vesilain 2 luvun 11 §:n luonnontilaisen lähteen vaarantamiskiellosta poikkeamiseen voidaan myöntää ainoastaan, mikäli kyseessä olevan vesiluontotyyppin suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu. Sipoon alueella lähdeluontotyyppi on hakemuksessa esitettyjen tietojen mukaan vielä huomattavasti harvalukuisempi kuin muualla Uudenmaan alueella, jossa luontotyyppi on erittäin uhanalainen. Lähteikkö-luontotyyppin suojelutavoitteet Sipoon alueella ovat siten jo vaarantuneet. Lähdeselvitysten mukaan Staverkärrin alueella on useita lähteitä, joten alue on luontotyyppin suojelutavoitteiden saavuttamisen (suotuisa suojelutaso) kannalta tärkeä. Koska Sipoon alueella lähteitä on huomattavan vähän eikä niiden luonnontilaisuudesta ole paikkatietoanalyysiä tarkempaa tietoa, luontotyyppin suojelutavoitteiden kannalta on olennaista suojella lähteet, joiden on mahdollista palautua luonnontilaan, vaikka niiden luonnontila olisi heikentynytkin. Ympäristön maankäytön lisäksi luonnontilaisuuden palautumiseen vaikuttavat lähteiden määrä tietyllä alueella, niiden koko ja niiden välinen sijainti, joten lähteisellä alueella palautuminen on yksittäistä erillään olevaa lähdetä todennäköisempää. Vaarantamiskiellosta poikkeamisen myöntäminen hakemuksen mukaisesti vaarantaisi huomattavasti erittäin uhanalaisen luontotyyppin suojelutavoitteita alueella. Aluehallintovirasto katsoo, että oikeutta lähteiden luonnontilan vaarantamiskiellosta poikkeamiselle ei siten voida myöntää.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan se, että alueen lähteikköjen luonnontilaisuutta on heikennetty mahdollisesti metsälain ja vesilain vastaisilla toimenpiteillä (päätehakkuu ja siihen liittyvä maaperän muokkaus), ei ole vesilain mukainen peruste myöntää poikkeusta lähteiden jäljellä olevan luonnontilaisuuden vaarantamiseen. Myöskään sitä, että hankkeesta vastaava joutuu tekemään muutoksia louhintasuunnitelmaan tai että louhittava kiviainesmäärä vähenee, ei voida käyttää perusteena vesilain 11 §:n 2 momentin mukaiselle oikeudelle poiketa vesiluontotyyppin vaarantamiskiellosta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

NCC Industry Oy on vaatinut, että hallinto-oikeus ensisijaisesti kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja myöntää hakemuksen mukaisen luvan ja toissijaisesti, että hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian aluehallintovirastolle uudelleen käsiteltäväksi luvan myöntämistä varten.

Yhtiöllä on vireillä Sipoon kunnassa maa-aines- ja ympäristölupahakemus, joka kohdistuu kiinteistölle Berget (753-402-3-47), jolla hakemuksen

tarkoittamat lähteet sijaitsevat, ja viereiselle kiinteistölle [REDACTED]. Louhinta kohdistuu kiinteistölle Berget. Sipoon Linnanpellon osayleiskaavassa alue on merkitty maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Kiinteistön Berget lounaispuolella osayleiskaavaan on merkitty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta (luo 181 ja luo 180; metsälain 10 §:n mukaiset suot). Suomen metsäkeskuksen karttapalvelussa erityisen tärkeistä elinympäristöistä ei ole merkitty kiinteistöä lähempänä olevaa luo 181 -aluetta. Sitä vastoin Suomen metsäkeskuksen tiedoissa ottamisalueen eteläpuolella kulkevaan uomaan on merkitty metsälain 10 §:n mukainen pienvesistön välitön lähiympäristö. Pienvesistö sijoittuu kaavoissa merkityn viheryhteystarpeen linjauksen kohdalle.

Uoman vedet ohjautuvat koilliseen kohti rautatietä. Metsäkeskuksen karttatiedoissa luo 180 -alue on merkitty osayleiskaavaa pienempänä suoelinympäristön metsälakikohteenä ja sen yhteyteen suon itäpuolelle on merkitty metsälain mukainen pienvesistön välitön lähiympäristö. Osayleiskaavassa merkityt luo-alueet sekä Suomen metsäkeskuksen pienvesistöjen välittömät lähiympäristöt sijaitsevat kaikki osayleiskaavan M-alueella.

Maa-aines- ja ympäristölupahakemuksen käsittelyn yhteydessä valittaja on teettänyt luontoselvityksen (31.8.2022), jossa on arvioitu yhteislupahakemuksesta esitetyissä muistutuksissa mainittu lähde. Vuonna 2018 toteutetun maastokäynnin yhteydessä vesilain mukaisia kohteita hankealueella ei todettu (luontoselvitys; 11.7.2018). Vuoden 2022 maastokäynnin yhteydessä rinteiden tyvellä sijaitseva lähde arvioitiin vesilain 2 luvun 11 §:n mukaiseksi kohteeksi, joka ei ole kuitenkaan kasvillisuudeltaan edustava pienvesikohde. Lähteen osalta todettiin myös, että kohde ei täytä metsälakikohteen kriteereitä, sillä lähteen ympärillä on tehty avohakkuu, jonka vuoksi paikallinen pienilmasto on selvästi muuttanut ja heikentänyt lähdeä. Lähteen luonnontila on alkanut heikentyä jo ehkä noin 30 vuotta sitten.

Hakemuksen yhteydessä on toimitettu asiantuntijatyönä laaditut selvitykset lähteen edustavuusarvioinnista (13.2.2023) ja lähteen hydrologisesta tarkastelusta (7.2.2023).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on todennut lausunnossaan (UUELY/11792/2022; 30.1.2024), että kiinteistöllä 753-402-3-47 olevalla lähteikköalueella (lähteet 1–10) ei ole sellaisia lähteitä, joiden luonnontilan vaarantamiseen olisi tarve hakea poikkeuslupaa.

Lähteen edustavuusarvioinnissa (13.2.2023) lähteen edustavuutta on tutkittu suhteessa luontotyyppien alueelliseen esiintymäverkostoon paikkatietoanalyysin avulla. Raportissa on todettu, että Sipoon lähteistä ei ole saatavilla systemaattisesti tutkittua tietoa. Suurin osa Sipoon lähteistä sijoittuu pohjois-etelä -suunnassa Nikkilän tasalle ja sen pohjoispuolelle, jonne myös kyseinen lähde sijoittuu. Edustavuusarvioinnissa on käytetty samankaltaista paikkatietoanalyysiin perustuvaa analytiikkaa kuin koko Suomessa koskevilla lähteikköluontotyyppien vaarantuneisuusarvioinneissa. Kyseessä olevan lähteen

ei ole edustavuusarvioinnissa todettu olevan kovin edustava tai arvokas Sipoon lähteiden joukossa hakkuiden ja mahdollisesti myös ojituksen takia.

Valituksenalaisessa päätöksessä on todettu, että hakemuksessa ei ole esitetty tarkempaa tietoa Sipoon muiden lähteiden luonnontilasta. Siten alueellisen esiintymäverkoston luonnontilaisuutta tai lähteen edustavuutta ei voida tarkasti arvioida ja verrata Sipoon muihin lähteisiin. Kielteistä päätöstä on kuitenkin perusteltu sillä, että lähteikköalue on alueellisesti merkittävä ja monipuolinen. Aluehallintovirasto ei ole perustellut, millä näkökohdilla kyseistä lähteikköaluetta voitaisiin pitää alueellisesti merkittävänä ja monipuolisena elinympäristönä Sipoon lähteiden joukossa.

Lähteen edustavuusarvioinnissa käytetty paikkatietoanalyysin tarkkuus on NCC:n mielestä riittävä lähteen edustavuusarvioinnin tekemiseen. Sipoon kunnan alueella olevien lähteiden kattava tutkiminen ei lähtökohtaisesti voi olla toiminnanharjoittajan tehtävä. Tämä merkitsisi yksityiskohtaista luonnontilan katselmointia kaikista Sipoon alueella tunnetuista yli 30 lähteestä siten, että poikkeamislupahakemuksen kohteena olevan lähteen tai muistutuksissa esitetyn lähdejoukon (tihkupinnat) luonnontilaisuutta tai edustavuutta voitaisiin arvioida ja verrata Sipoon alueella oleviin muihin lähteisiin.

Vesiluontotyyppin alueellinen edustavuus lähteikkö-luontotyyppin suojelutavoitteiden saavuttaminen suotuisan suojelutason säilymisen kannalta ei vaarannu NCC:n hankkeen seurauksena.

NCC on tehnyt asiantuntijatyönä lisäselvityksen muistutuksissa esitettyjen muiden lähteiden ja tihkupintojen (kohteet nrot 1–11) esiintymisestä ja niiden nykytilasta (29.9.2023). Kohteet on arvioitu maastokäynnillä elokuussa 2023. Raportin kohteista nro 12 on alkuperäistä lupahakemusta koskeva lähde. Kohteista nro 11 sijaitsee hankealueen ulkopuolella, eikä suunnitellulla ottotoiminnalla ole vaikutusta siihen. Rinne, jossa tutkitut muut kohteet sijaitsevat, on avohakattu. Vesi kerääntyy metsäkoneiden uriin, eikä alueella ole sellaista lähdeallasta, joka olisi metsäkoneiden urien ulkopuolella. Hakkuiden yhteydessä maastoon on kuitenkin syntynyt paitsi uria, myös uusia maa-ainekasvoja. Maanmuokkauksen vaikutus aiempaan mahdolliseen lähteikköalueeseen on selvityksen mukaan ollut merkittävä. Paikallinen pienilmasto (valo- ja lämpöilmasto) on selvästi muuttunut ja siten heikentänyt mahdollisen lähteikköalueen luonnontilaisuutta. Pohjaveden purkautuminen on alueen kohteissa arviolta vähäistä, eikä purkautumiskohdista jatku pintavesiuomia laakson pohjalla kulkeviin uomiin.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lähteiden edustavuutta arvioidessaan todennut, ettei pohjoisen lähteen edustavuusarvioinnista eikä tihkupintoja koskevasta lisäselvityksestä käy ilmi, millä menetelmällä ja tarkkuudella lähteiden sammallajistoa on kartoitettu.

Vain ottoalueen ulkopuolisen kohteen 11 osalta lisäselvityksessä on todettu, että lähde on luonnonmukainen ja sammaleen peittämä alue. Muiden tutkittujen kohteiden osalta kasvilajisto on selvästi yksipuolistunut, eikä

sammallajistoa juurikaan esiintynyt. Maastossa tunnistetut sammallajit eivät kuulu rauhoitettuihin tai uhanalaisiin sammallajeihin. Kasvillisuusselvitysten laatija on ulkopuolinen asiantuntija, joten selvityksessä käytettyä menetelmää ja tarkkuutta ei ole tarpeen kyseenalaistaa tai pitää selvityksen puutteena ja kielteisen päätöksen perusteena.

Suomen ympäristökeskuksen raportissa Lähteikköjen luonnontilan ja sammallajiston pitkäaikaismuutokset (19/2009) todetaan, että erityisesti sammalilla on merkittävä asema tihkupintojen tunnistamisessa ja lajien esiintymistä voidaan käyttää indikoimaan kohteen lähdevaikutteisuuutta. Luonnontilaisia lähteikköjä indikoivia sammallajeja ei tutkittujen kohteiden osalta ole tavattu. Lähteikköjen ennallistamisoppaan Helmi mukaan etenkin tihkupintojen tunnistamisessa sammalien ns. lähdelajien tunnistaminen ja selvittäminen on tärkeää. Ennallistamisoppaassa mainituista useista lähdelajien sammaleista ei ole löydetty mitään lajeja hakemusta koskevien kohteiden osalta. Myös Metsähallituksen raportissa Lähteikköjen ennallistamistarve – kasvivyhteisöjen ja ympäristön rakenteen tarkastelu (Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 192. Vuosi 2010) todetaan, että lähde voidaan katsoa tuhoutuneeksi, jos lähdesammalia ei esiinny.

Vesilain esitöissä (HE 277/2009 vp) luonnontilaisuuskäsitteen tulkinta on vesilain 2 luvun 11 §:n luonnontilaisuuskäsitettä laajempi ja ulottuu luonnontilaisen kaltaisiin kohteisiin tai kohteisiin, joiden ominaispiirteet ovat voineet jossain määrin ihmistoiminnan vuoksi muuttua. Olennaista on kohteen kyvykyys palautua jälleen luonnontilaiseksi. Jos kyse on vähäisistä olennaisiin ominaispiirteisiin vaikuttamattomista muutoksista, ei luonnontilaa ole pidettävä palautumattomana.

Tutkittujen kohteiden 1–10 osalta luontotyyppille olennaiset ominaispiirteet on pysyvästi menetetty. Paikallinen pienilmasto on kyseisten tutkittujen kohteiden osalta selvästi muuttunut ja siten heikentänyt alueen luonnontilaisuutta. Lähteikköalueen ominaispiirteet ovat merkittävästi heikentyneet ja luontotyyppinä se on täysin tai lähes täysin romahtanut eli lähteikköalue katsotaan tuhoutuneeksi. Jotta kunnostusta ylipäättään voitaisiin toteuttaa, on Suomen metsäkeskuksen lähteiden kunnostusta koskevan ohjeistuksen mukaan kunnostettavalla kohteella oltava riittävä ja jatkuva purkaus, mitä tutkituilla tihkupinnoilla (1–10) ei ole. Moreenimaiden tihkupinnat ovat yleisestikin ottaen lähes aina kausikuivia ja kuivuvat pidempien sateettomien jaksojen seurauksena. Lähteillä tulisi olla myös ainakin jonkin verran varjostavaa puustoa, esimerkiksi lähteen ympärillä olisi oltava suojavaähyke.

Kyseessä olevien kohteiden osalta paikallinen pienilmasto (valo- ja lämpöilmasto) on jo muuttunut hakkuiden ja maanmuokkausten vuoksi. Palautuminen luonnontilaiseksi on epätodennäköistä.

Aluehallintovirasto ei ole ottanut huomioon Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa (30.1.2024) ja siinä esitettyjä perusteluja, joiden mukaan poikkeamislualle ei ole tarvetta ilmoitettujen tihkupintojen (1–10) osalta. Aluehallintoviraston pyytämän selityspyynnön perusteella laaditussa

hydrologisessa tarkastelussa (27.9.2023) yhteenvedona on todettu kohteiden 110 osalta seuraavaa: ”Mahdollinen lähteikköalue on pahasti tuhoutunut hakkuiden seurauksena. Vesilain mukaisen poikkeusluvan tarve tulee selvittää ELY-keskukselta”. Kyseisen johtopäätöksen perusteella NCC on ilmoittanut selityspyynnöstä antamassaan vastineessa (11.10.2023), että myös kyseisten tutkittujen kohteiden osalta arvioidaan poikkeamisluvan tarve. NCC on vastineessaan ilmoittanut, että poikkeusluvan tarpeen arvioinnissa lupaviranomaisen tulisi kuitenkin huomioida mahdollisen lähteikön nykytilasta saatu tieto.

Vesiluontotyyppin alueellinen edustavuus suotuisan suojelutason säilymisen kannalta ei vaarannu NCC:n yhteislupahakemusta koskevan hankkeen seurauksena, eivätkä vesiluontotyyppin suojelutavoitteet siten vaarannu, joten lupa vesilain mukaiseen poikkeamiseen (numeroidut kohteet 1–10 ja 12) voidaan myöntää.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Sipoon kunnassa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Sipoon kunnalle, Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Porvoon kaupungille ja Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Viranomaiset eivät ole antaneet vastineita.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan todennut muun muassa, että aluehallintoviraston tietoon tuli vielä päätöksen antamisen jälkeenkin, että myös hakemuksen mukaisen alueen eteläosassa on lähteisyyttä, jota ei ollut täydennetyssäkään lähdeselvityksessä otettu huomioon.

Hakijan toimittaman paikkatietoselvityksen perusteella ei voida päätellä, että Sipoon tiedossa olevat lähteet olisivat säilyneet Staverkärrin laajaa lähteikköaluetta luonnonmukaisempina. Staverkärrin lähteet ja tihkupinnat vesimuodostumina eivät ole hävinneet, sillä lähdeselvitysten mukaan kohteisiin purkautuu pohjavettä. Luonnontilaisuus kehittyi kasvillisuuden kasvaessa ja muuttaessa pienilmastoa. Vaikka hankealueen lähteiden luonnontila on heikentynyt merkittävästikin metsänkäytön takia, alue, jossa on useita lähteitä ja tihkupintoja, on luonnontilaisuuden saadessa palautua tärkeä luontotyyppin säilymisen ja alueellisen vahvistumisen kannalta. Näin ollen voidaan luotettavasti arvioida, että useiden lähteiden ja tihkupintojen hävittäminen vaarantaisi luontotyyppin suojelutavoitteet alueella.

kuolinpesän osakkaat ovat antaneet vastineen.

ovat antaneet vastineen.

[REDACTED] ovat antaneet vastineen.

[REDACTED] ovat antaneet vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

[REDACTED] on antanut vastineen.

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry on vastineessaan lausunut muun ohella seuraavaa. Yhtiön valituksen mukaan lähteiden ja tihkupintojen ympäristön kasvillisuus on muuttunut niiden ympäristössä tehtyjen metsätaloustoimenpiteiden johdosta. Tällöin ei kuitenkaan ole pysyvästi muutettu tihkupintojen vesitaloudellisia ominaisuuksia eikä lähteikkö ole siten lakannut olemasta vesilain 11 §:n tarkoittama suojeltava kohde. Kun kasvillisuus hiljalleen ympäristössä palautuu, tihkupinnan ominaisuudet palautuvat myös maasta tulevasta vedestä riippuvaisen kasvillisuuden osalta.

Sipoon lähdeluontotyyppien määrästä ja edustavuudesta ei ole saatavissa kattavaa tietoa. On luvan hakijan velvollisuus luotettavasti osoittaa, että luvan mukainen toimenpide ei aiheuta suojellun vesiluontotyyppin suojelutavoitteiden huomattavaa vaarantumista ja siten myös hankkia riittävät taustatiedot tämän väitteen todentamiseen. Tiedon puute on varovaisuusperiaatteen mukaisesti este luvan myöntämiselle, ei päinvastoin.

Yhdistys on viitannut myös hakemuksen johdosta antamaansa muistutukseen, jossa yhdistys on lausunut muun ohella, että oikeuskäytännön perusteella vesilain tarkoittamaa luontotyyppin suojelutavoitteiden tarkastelua ei voida tehdä vain yleisellä tasolla, vaan on huomioitava eri kohteiden ominaisuudet ja niiden vastaavuus. Lähteiköt on luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa käytetty luokka, joka pitää sisällään suuren joukon ominaisuuksiltaan toisistaan poikkeavia ”alatyyppejä”. Yhdistys on viitannut Vaasan hallinto-oikeuden 12.12.2012 antamaan Oulun kaupungin Viinivaaran pohjavedenottohanketta koskevaan päätökseen nro 12/0363/1. Lupahakemuksen tueksi ei ole esitetty riittäviä selvityksiä. Lupahakemus kohdistuu Suomen voimakkaimman maankäytön alueelle Uudellemaalle. Siksi on perusteltua syytä olettaa, että kohteeseen vertautuvien lähdeluontotyyppien

alueellinen tila on valtakunnan mittakaavassa poikkeuksellisen heikko ja niiden suojelutavoitteisiin kohdistuu poikkeuksellisen suuria uhkia. Siten jäljellä olevien luonnontilaisten vesiluontotyyppien säilyttäminen on suojelutavoitteiden kannalta alueella erityisen tärkeää. Paikallisilta asukkailta saadun tiedon mukaan poikkeamislupahakemuksen kohteena olevan luontoselvityksessä paikannetun lähteen lisäksi hankealueella on useita muitakin lähteitä ja tihkupintoja. Näiden osalta luontoselvityksiä on tarpeen päivittää ja selvittää, onko näissä muita vesilain luontotyypin kriteerit täyttäviä ja siten lain suojelemia kohteita.

NCC Industry Oy on vastaselityksessään lausunut, että vuonna 2018 asiantuntijatyönä toteutetussa luontoselvityksessä on todettu, että alueen luontotyypit ovat tavanomaiset eikä siellä ole vesilain tarkoittamia elinympäristöjä. Alue on tuolloin ollut pääosin hakattu aukoksi. Yhtiöllä ei ole ollut erityistä syytä lähteä myöhemmässä vaiheessa erityisesti etsimään mahdollisia lähteitä ja tihkupintoja, jos niitä ei ole maastotutkimuksessa havaittu. Kaikki lähteet ja tihkupinnat, joiden asukkaat ovat ilmoittaneet sijaitsevan alueella, on prosessin aikana tutkittu asianmukaisesti yhtiön toimesta ulkopuolisena asiantuntijatyönä.

Aluehallintoviraston lausunnon mukaan asukkaat ovat ilmoittaneet valituksenalaisen päätöksen antamisen jälkeen uusista lähdehavainnoista alueen eteläosassa. Kyseisistä lähteistä yksi sijaitsee ottamisa-alueen (kiinteistön) ulkopuolella. Lähteistä ei ole varmistettua ja tutkittua tietoa. Kyseiset lähteet sijaitsevat täysin avohakatussa maastossa sekä pienen puustoisien alueen reunalla, joka on kuivattu isolla ojalla.

Ojittaminen on tutkimusten mukaan suurin syy lähteiden luonnontilan heikentymiseen. Avohakkuu muuttaa lähteiden pienilmaston täysin, jolloin oletettavasti avohakkuut ja ojitukset ovat tuhonneet sekä mahdolliset lähdesilmäkkeet että lähteisyyttä indikoivan kasvillisuuden, jolloin niiden havaitseminen on vaikeaa. Todennäköisesti lähteet eivät ole enää ainakaan luonnontilaisia karttatarkastelun perusteella. Ilmoitettujen lähteiden todentaminen ja niiden luonnontilaisuuden arvioinnin perustaksi vaadittaisiin ulkopuolinen asiantuntija-arvio varsinkin, koska niistä ei ole havaintoja aiemmissa luontoselvityksissä. Yhtiö ei ole tarkoituksella jättänyt ilmoittamatta kyseisiä lähteitä.

Sipoon alueella on maanmittauslaitoksen maastotietokannan lähdemerkintöjen mukaan 32 lähdetä, kun mukaan lasketaan lupahakemusta koskeva hankealueella sijaitseva lähde (Hydrologinen lisäselvitys kohde nro 12). Tämän lisäksi hankealueen ulkopuolella sijaitsee yksi tutkittu luonnontilainen lähde, joka on mainittu hydrologisessa lisäselvityksessä kohdenumerolla 11. Suunnitellulla toiminnalla ei ole vaikutusta tähän lähteeseen, joka purkaa vettä etelän suuntaan virtaavaan ojaan. Maastotietokanta ei sisällä kuin tietokantaan ilmoitetut lähteet, joten on mahdollista, että Sipoon alueella sijaitsee lisäksi myös muita lähteitä. Maastotietokannassa ei ole saatavilla lähteen sijaintitiedon lisäksi muita tietoja lähteen tilasta. Lähteen edustavuusarviointi on tehty paikkatietoanalyysinä periaatteella, joka vastaa ympäristöhallinnon tekemää lähteikköluontotyypin valtakunnallista uhanalaisuusarviointia.

Hakemusta koskeva lähde ei ole paikkatietoanalyysin perusteella Sipoon lähteiden joukossa erityisen edustava tai arvokas.

Aluehallintovirasto on todennut, että päätöksentekoa varten tarvittavien luontoselvitysten tekeminen on hakijan vastuulla ja että paikkatietoselvityksen perusteella ei voida päätellä, että Sipoon tiedossa olevat lähteet olisivat säilyneet Staverkärrin lähteikköaluetta luonnonmukaisempina. Yhtiö on todennut, että yksittäisistä raporteista voidaan saada erinäisiä tietoja lähteistä, jos niitä on käyty inventoimassa. Yksittäisten lähteiden inventointi on kuitenkin melko harvinaista, joten lähteiden luonnontilaisuus arvioidaan juuri paikkatietoanalyysin avulla. Paikkatietoon perustuva analyysi on riittävän tarkka analysoimaan lähteiden luonnontilaan vaikuttavia tekijöitä kuten avohakkuut sekä ojien sekä teiden ja rakennusten läheisyys suhteessa lähteen sijaintiin. Vaihtoehtoinen menettelytapa käydä maastossa tutkimassa kaikki Sipoon alueella tunnistetut lähteet on toiminnanharjoittajan vastuulla tehtynä kohtuuttoman kallista ja työlästä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ei ole valituksenalaisessa päätöksessä ottanut huomioon Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa (UDELY/11792/2022; 30.1.2024) ja siinä esitettyjä perusteluja. Lähteikköalueen (1–10) ominaispiirteet ovat merkittävästi heikentyneet ja luontotyyppinä se on täysin tai lähes täysin romahtanut. Vesi kertyy pääasiassa metsäkoneen uriin eikä se päädy maanpinnalle samoin kuin ennen hakkuita. Koska lähteikkötyyppi on täysin tai lähes täysin romahtanut, katsotaan lähteikköalue tuhoutuneeksi.

Kaikkia vastineen antajia ei voida pitää asianosaisina elinympäristöä koskien valituksen tekijöiden ilmoittamien osoitetietojen perusteella.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa aluehallintoviraston päätöksen ja myöntää NCC Industry Oy:lle oikeuden poiketa aluehallintoviraston päätöksessä tarkoitettujen lähteiden (Linnanpellon lähde eli lähde nro 12 ja lähteikön eli lähteet nro 1–10) luonnontilan vaarantamisen kiellosta.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Vesilain 2 luvun 11 §:n 1 momentin mukaan luonnontilaisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Saman pykälän 2 momentin mukaan lupaviranomainen voi yksittäistapauksessa hakemuksesta myöntää poikkeuksen 1 momentin kiellosta, jos momentissa mainittujen vesiluontotyyppien suojelutavoitteet eivät huomattavasti vaarannu.

Vesilain 11 luvun 3 §:ssä säädetään lupahakemuksen sisällöstä.

Asiassa saatu selvitys

NCC Industry Oy on hakenut poikkeusta Sipoon Staverkärrin alueella noin 4,5 km Nikkilän taajamasta itään sijaitsevien lähteiden luonnontilan vaarantamisen kiellosta (Linnanpellon lähde eli lähde nro 12 ja lähteikön eli lähteet nro 1–10). Poikkeus on tarpeen, jotta yhtiö voi saada luvan louhia kiviaineksia alueelta, jolla lähteet sijaitsevat.

Vaiheen 1 louhinta sijoittuu alueen pohjoisosaan. Se on laajuudeltaan noin 6,7 ha ja kokonaislouhintamäärältään 660 000 m³. Vaihe 2 sijoittuu alueen eteläosaan. Se on laajuudeltaan 4,4 ha ja sen ottomäärä on 420 000 m³. Vaiheiden 1 ja 2 alueiden välissä on hankealueisiin kuulumaton notkelma, jossa sijaitsevat hakemusasiakirjojen selvityksissä mainitut lähteet 1–10 eli lähteikkö. Linnanpellon lähde eli lähde 12 on näiden pohjoispuolella rinteessä tukitoiminta-alueen ja notkelman välissä. Notkelman pohjalla virtaa vettä. Alueella on tehty avohakkuita.

Hakemusasiakirjoihin sisältyvän Sipoon Linnanpellon lähteen edustavuusarvion 13.2.2023 mukaan Linnanpellon lähde sijaitsee rinteessä hiekkamorenimaalla. Lähteen kohdalla on pysyvästi kosteaa ja vesi on viileää myös lämpimien kesäkausien ajan. Lähteen luonnontilaisuus on jonkin verran heikentynyt avohakkuun johdosta ja lähteen lajistossa on myös muita kuin luontotyyppien tyyppilajeja. Lisäksi ojitus on saattanut vaikuttaa lähteen fysikaalisiin ja kemiallisiin ominaisuuksiin. Hakkuiden ja mahdollisesti myös ojituksen johdosta Linnanpellon lähde ei ole Sipoon lähdekohteiden joukossa erityisen edustava tai arvokas.

Edustavuusarvion mukaan Sipoon alueella on Maanmittauslaitoksen maastotietokannassa 31 muuta lähdettä. Sipoon alueella on 4,5 lähdettä 100 km²:n laajuisella alueella. Uudenmaan alueella on 11,86 lähdettä 100 km²:n laajuisella alueella, mikä on lähellä valtakunnallista keskiarvoa.

Edustavuusarviossa on verrattu Linnanpellon lähteen etäisyyttä ojaan ja lähteen kohdalla olevan metsän ikää muihin Sipoon lähteisiin. Etäisyys lähimpään ojaan on 16 metriä, kun se on keskimäärin 175,5 metriä. Metsän ikä oli Linnanpellon lähteen kohdalla 0 vuotta ja keskimäärin 15,5 vuotta. Selvityksen johtopäätöksen mukaan paikkatietoanalyysin tulosten perusteella Linnanpellon lähde ei ole erityisen edustava tai luonnontilainen verrattuna Sipoon muihin lähdekohteisiin.

Hakemusasiakirjoihin sisältyvän lisäselvityksen 29.9.2023 mukaan notkelmassa sijaitsevaa lähteikköaluetta ympäröivä metsä on äskettäin avohakattu. Metsäkoneiden käyttö on muuttanut merkittävästi lähteikköalueen vesimuodostelmaa. Paikallinen pienilmasto (valo- ja lämpöilmasto) on selvästi muuttunut ja siten heikentänyt lähteikköalueen luonnontilaisuutta. Tutkitulla alueella esiintyi jonkin verran lähde- ja suokasvillisuutta ja sammallajistoa. Lähteikköalue ei kuitenkaan ole kasvillisuudeltaan edustava. Lähteikköalueen

ominaispiirteet ovat merkittävästi heikentyneet ja luontotyyppinä se on täysin tai lähes täysin romahtanut.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Hakemusasiakirjoihin sisältyy selvitystä kysymyksessä olevien lähteiden lajistosta ja hydrologiasta sekä lähteiden esiintymisestä Sipoossa ja Uudellamaalla. Hallinto-oikeus pitää asiassa saatua selvitystä riittävänä sen arvioimiseksi, ovatko vesilain 2 luvun 11 §:ssä tarkoitetut edellytykset poikkeuksen saamiseksi näiden lähteiden luonnontilan vaarantamisesta olemassa.

Vesilain 2 luvun 11 §:ssä tarkoitetussa käsitteessä luonnontila on säännöksen perusteluiden mukaan (hallituksen esitys 277/2009 vp) ensisijaisesti kysymys luontotyypeistä, joiden olennaiset ominaispiirteet eivät ole muuttuneet muokkauksen seurauksena. Käsitettä ei kuitenkaan ole tulkittava ahtaasti niin, että se kattaisi vain täysin ihmistoiminnan vaikutuksen ulkopuolelle jääneet kohteet. Ensinnäkin vähäiset olennaisiin ominaispiirteisiin vaikuttamattomat muutokset ovat mahdollisia ilman, että luonnontilaa pidetään palautumattomana. Toisaalta luonnontila on saattanut palautua muutosten jälkeen pitkäaikaisen luonnollisen kehityksen tai ennallistamistoimenpiteiden seurauksena. Säännös ei sen sijaan koske tilanteita, joissa luontotyyppille olennaiset ominaispiirteet on pysyvästi menetetty.

Saadun selvityksen perusteella hallinto-oikeus katsoo, että kysymyksessä olevat lähteet eivät ole niiden ympäristön maankäytön vuoksi enää luonnontilaisia, minkä vuoksi asiassa on arvioitava, voiko niiden luonnontila vielä palautua ajan myötä.

Linnanpellon lähde on hakkuiden ja ojituksen seurauksena menettänyt luonnontilaansa, mutta hallinto-oikeus arvioi, että luonnontilan olisi mahdollista kunnostustoimenpitein parantua, jos alueen hydrologia ja pienilmasto vähitellen palautuisivat. Louhinnan jälkeen se ei enää ole mahdollista.

Lähteikkö (lähteet 1–10) sijaitsee notkelmassa rinteiden juurella. Lähteikkö on metsänhakkuun ja siihen liittyneiden maanmuokkaustoimien sekä ojituksen johdosta menettänyt luonnontilansa. Alueelta ei ole havaittu lainkaan luonnontilaisia lähteikköjä indikoivia sammallajeja. Notkelman luonnontila on siinä määrin muuttunut, että vaikka pohjavettä edelleen purkautuu maan pintaan, hallinto-oikeuden arvion mukaan lähteikön luonnontilalla ei ole mahdollisuutta palautua ainakaan ilman ennallistamistoimenpiteitä.

Sipoossa lähteiden esiintymistiheys on saadun selvityksen mukaan alle puolet verrattuna valtakunnalliseen tai Uudenmaan esiintymistiheyteen. Saadun selvityksen mukaan valtaosa Sipoon lähteistä kuitenkin sijoittuu Linnanpellon lähteen läheisyyteen. Tämän lisäksi Sipoon lähdeselvityksen lähteissä ei ole mukana tässä asiassa kyseessä olevia luonnontilansa säilyttäneitä lähdeitä 11 eikä luonnontilansa menettäneitä lähteikköaluetta 1–10. Lähde nro 11 on

selvityksen mukaan alueen luonnontilaisiin ja sitä hanke ei uhkaa. Lähteellä nro 12 on jäljellä jonkin verran luonnontilaa, joka hankkeen johdosta menetetään. Hallinto-oikeus katsoo, että luontotyyppin suojelutavoitteet eivät kokonaisuutena tarkastellen huomattavasti vaarannu, vaikka poikkeus luonnontilan vaarantamisesta myönnetään lähteille 1–10 ja 12.

Aluehallintoviraston valituksesta antamassa lausunnossa ja Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry:n vastineessa on mainittu, että myös edellä tarkoitettujen lähteiden eteläpuolella on lähteitä, joita hakemus ei ole koskenut eikä niitä ole voitu ottaa huomioon valituksenalaisessa päätöksessä. Yhtiö on lausunnosta ja vastineista antamassaan vastaselityksessä ilmoittanut, että nämä lähteet sijaitsevat täysin avohakatussa maastossa sekä isolla ojalla kuivatus pienen puustoisin alueen reunalla sekä että oletettavasti avohakkuut ja ojitukset ovat tuhonneet sekä mahdolliset lähdesilmäkkeet että lähteisyyttä indikoivan kasvillisuuden. Hallinto-oikeus katsoo, että kiinteistötietojärjestelmän kartta-aineistosta saatava selvitys tukee yhtiön lausumaa eivätkä maininnat 2. vaiheen kohdalla olevista lähteistä anna aihetta palauttaa asiaa tämän vuoksi uudelleenkäsiteltäväksi tai harkita ratkaisua nyt kysymyksessä olevien lähteiden osalta toisin.

Hallinto-oikeus on ottanut asian viivytyksen välttämiseksi välittömästi ratkaistavakseen palauttamatta asiaa aluehallintovirastolle, koska asiassa saadun selvityksen ja aluehallintoviraston päätöksen perusteella hallinto-oikeudella on ollut riittävät edellytykset sen arvioimiseen, onko vesilain 2 luvun 11 §:n nojalla myönnettävissä poikkeus kysymyksessä olevien lähteiden luonnontilan vaarantamisen kiellosta.

Valittaja on vastaselityksessään katsonut, että osa vastineen antajista ei ole asiassa asianosaisia. Hallinto-oikeus toteaa vielä tämän johdosta, että vastineissa ei ole esitetty sellaisia vaatimuksia, joiden johdosta hallinto-oikeuden olisi otettava kantaa vastineen antajien asianosaisasemaan.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Sipoon kunnanhallituksen ja Porvoon kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista muille ██████████ kuolinpesän osakkaille. ██████████ on

viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **2.6.2025**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Hanna Nieminen-Finne ja Sinikka Kangasmaa sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen. Asian on esitellyt Sinikka Kangasmaa.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

NCC Industry Oy

Jäljennös maksutta

Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Sipoon kunnanhallitus

Porvoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Porvoon kaupunginhallitus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueEtelä-Suomen aluehallintovirasto /
Ympäristölupavastuualue

[REDACTED] kuolinpesän osakkaat / [REDACTED]

[REDACTED] / [REDACTED]

[REDACTED] ja hänen asiakumppaninsa / [REDACTED]

[REDACTED] / [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>